

OŚWIECENIE W POLSCE 1740-1822

Stanisław Konarski

(1700–1773)

- dramatopisarz, poeta, pedagog, publicysta, tłumacz
- członek zakonu pijarów
- założyciel *Collegium Nobilium* (1740)
- reformator szkolnictwa

Wybrane postulaty dotyczące szkolnictwa:

- nacisk na wiedzę praktyczną,
- nauczania przedmiotów przyrodniczych i języka narodowego,
- troska o duchowy rozwój ucznia,
- kształtowanie postaw chrześcijańskich

Portret Stanisława Konarskiego, autor nieznany, przed 1750 r.
domena publiczna | Wikimedia Commons

- biskup kijowski, opat wąchocki
- kaznodzieja, polityk, mecenas sztuki, poeta
- założyciel Biblioteki Załuskich, obejmującej prace historyczne, literackie, edytorskie i bibliograficzne (zniszczona w 1944 roku)
- krzewiciel czytelnictwa w Polsce
- inicjator Towarzystwa Literatów

02

Józef Andrzej Załuski (1702–1774)

Portret Józefa Andrzeja Załuskiego, autor nieznany, ok. 1738 r.
domena publiczna | Wikimedia Commons

Andrzej Stanisław Załuski (1695–1758)

- biskup płocki, łucki, chełmiński, krakowski
- absolwent studiów matematycznych w Gdańsku i prawniczych w Rzymie
- działacz polityczny
- reformator Akademii Krakowskiej
- mecenas sztuki, utrzymujący kontakty ze światem nauki
- współzałożyciel i donator Biblioteki Załuskich (nabywał cenne woluminy, opłacał pracowników, zapisał na jej rzecz w testamencie swoje prywatne dobra)

Portret Andrzeja Stanisława Załuskiego, autor nieznany, ok. 1750 r.
domena publiczna | [Wikimedia Commons](#)

Ignacy Krasicki

(1735–1801)

- biskup warmiński, arcybiskup gnieźnieński
- nazywany „księciem poetów polskich”
- twórca pierwszej powieści polskiej (*Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki*)
- autor wielu dzieł literackich, teologicznych, homiletycznych
- uczestnik Sejmu Czteroletniego
- współorganizator i uczestnik tzw. obiadów czwartkowych
- opozycjonista wobec władzy króla pruskiego Fryderyka II na Warmii

Portret Ignacego Krasickiego, Per Krafft, ok. 1767 r.
domena publiczna | [Wikimedia Commons](#)

Hugo ⁰⁵ Kołłątaj (1750–1812)

Portret Hugo Kołłątaja, Józef Peszka, 1791 r.
domena publiczna | Wikimedia Commons

- polityk, pisarz, poeta, satyryk, geograf, historyk
- duchowny rzymskokatolicki
- jeden z twórców Konstytucji 3 maja
- członek Komisji Edukacji Narodowej
- wykładowca nauk przyrodniczych i literatury polskiej
- twórca planu rozbudowy szkół w Polsce
- zagorzały zwolennik:
  - zniesienia *liberum veto*
  - zmniejszenia wpływów magnaterii
  - przyznania wolności chłopom i praw dla mieszczan

- pisarz, publicysta, filozof, przyrodnik
- członek Izby Edukacyjnej Księstwa Warszawskiego
- zastępca ministra oświaty Królestwa Polskiego (1818–1824)
- od 1824 minister stanu Królestwa Polskiego
- wychowawca synów kanclerza Andrzeja Zamoyskiego
- zwolennik gruntownych reform w I Rzeczypospolitej

Stanisław Staszic

(1755–1826)

06

Portret Stanisława Staszica,
Franciszek Sobolewski, 1826 r.
domena publiczna | [Wikimedia Commons](#)

**Dziękuję
za uwagę!**

powered by

